

INFORMACJA O KONTROLI RYNKU WYROBÓW BUDOWLANYCH W 2010 R.

Podstawa prawna

Podstawę prawną do sprawowania nadzoru nad rynkiem wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu, w tym do prowadzenia kontroli wyrobów budowlanych, stanowią dwie ustawy (wraz z aktami wykonawczymi):

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o wyrobach budowlanych* (Dz. U. Nr 92, poz. 881 z późn. zm.) oraz
- ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. *o systemie oceny zgodności* (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935).

System kontroli wyrobów budowlanych tworzą:

- organy nadzoru budowlanego, które prowadzą kontrole wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu oraz postępowania administracyjne w tym zakresie:
 - Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego,
 - 16 wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego,
- oraz, w zakresie wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu w systemie europejskim (z oznakowaniem CE) – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jako organ monitorujący funkcjonowanie systemu kontroli wyrobów.

Plan kontroli wyrobów na rok 2010

Plan kontroli wyrobów budowlanych na rok 2010 przewidywał:

- przeprowadzenie 1066 planowych kontroli u podmiotów, w tym 199 u producentów oraz 867 u sprzedawców,
- skontrolowanie 3403 wyrobów budowlanych, w tym 1482 oznakowanych CE, w zakresie: ich oznakowania, dokumentacji wyrobów oraz prowadzeniu badania wyrobów stosownie do potrzeb.

Zgodnie z przyjętym planem, jako priorytetowe podczas kontroli wskazano następujące grupy wyrobów budowlanych:

- wyroby do izolacji cieplnej, w szczególności z wełny mineralnej,
- geotekstylia,
- cement, wapna budowlane i spoiwa hydrauliczne,
- stal zbrojeniowa i sprężająca do betonu,
- wyroby do budowy dróg,
- złożone systemy i zestawy do izolacji cieplnej z wyprawami tynkarskimi,
- wyroby konstrukcyjne z drewna i wyroby pomocnicze,
- wyroby do wznoszenia murów,
- wyroby mające kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Ponadto plan przewidywał objęcie kontrolami grup wyrobów dodatkowo przyjętych przez wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego w oparciu o rozeznanie rynków lokalnych.

Wykonanie planu kontroli w 2010 roku

W roku 2010 zrealizowano ogółem 1623 kontrole wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu u podmiotów, w tym:

- 340 kontroli u producentów,
- 1280 kontroli u sprzedawców,
- 3 kontrole u podmiotów określonych jako „inny”.

Jako kontrole doraźne przeprowadzono 512 kontroli (tj. 32 % kontroli ogółem), w tym:

- 388 rekontroli (tj. 76 % kontroli doraźnych),
- 64 kontrole wykonane w wyniku przekazania informacji o nieprawidłowościach dotyczących wyrobów występujących na rynku (tj. 12 %),
- 30 kontroli dokonanych na wezwanie GINB (tj. 6 %),
- 30 kontroli, o których mowa w art. 30 ust. 4 ustawy o wyrobach budowlanych (tj. 6 %).

Skontrolowano ogółem 4558 wyrobów budowlanych, w tym:

- 675 u producentów (14,8 %)
- 3871 u sprzedawców (84,9 %)
- 12 u podmiotów określonych jako „inny” (0,3 %)

Struktura skontrolowanych wyrobów, ze względu na ich oznakowanie, przedstawia się następująco (z wyłączeniem 501 wyrobów skontrolowanych podczas rekontroli):

- 51,7 % stanowiły wyroby oznakowane CE oraz CE i jednocześnie znakiem budowlanym (tj. 2100 skontrolowanych wyrobów, w tym 2013 oznakowanych CE i 87 oznakowanych podwójnie),
- 46,8 % - wyroby podlegające oznakowaniu znakiem budowlanym (tj. 1897 wyrobów),
- 1,5 % - wyroby jednostkowego zastosowania (tj. 60 wyrobów).

Udział skontrolowanych wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu w systemie europejskim z oznakowaniem CE, był o 8 % wyższy niż przyjęty w planie kontroli.

(Wykres nr 1 i 2)

Asortyment skontrolowanych wyrobów budowlanych

Kontrolami objęto, zgodnie z ustaleniami planu, te grupy wyrobów, które zostały wytypowane z uwzględnieniem specyfiki lokalnych rynków wyrobów budowlanych.

Podczas kontroli najczęściej zastrzeżeń stwierdzono w następujących grupach wyrobów:

- wyroby do wznoszenia murów,
- wyroby mające kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- wyroby do izolacji cieplnej,
- wyroby konstrukcyjne z drewna i wyroby pomocnicze,
- okna i drzwi i wyroby związane,
- rury, zbiorniki i elementy nieprzeznaczone do kontaktu z wodą do spożycia przez ludzi,
- łączniki tworzywowe do stosowania w betonie i podłóżach murowych.

Podkreślenia wymaga fakt, że pierwsze cztery grupy wyrobów zostały wskazane w planie jako priorytety do kontroli, natomiast pozostałe były kontrolowane przez ogółem 11 wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego w oparciu o rozeznanie rynków lokalnych.

Najmniej zastrzeżeń budziły natomiast następujące grupy wyrobów budowlanych:

- cement, wapna budowlane i spoiwa hydrauliczne,
- wyroby do budowy dróg,
- wyroby prefabrykowane z betonu,
- urządzenia grzewcze.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli wyrobów budowlanych w 2010 r.

Na 4558 wyrobów skontrolowanych w roku 2010, różnego typu nieprawidłowości i uchybienia stwierdzono w odniesieniu do 1199 wyrobów. Wyłączając z tej grupy wyroby skontrolowane w ramach rekontroli (501) w stosunku do 4057 skontrolowanych wyrobów, nieprawidłowości stwierdzono u 1152 (tj. u 28 % wyrobów objętych kontrolami), w tym:

- 337 wyrobów oznakowanych CE (tj. u 17 % skontrolowanych wyrobów z tej grupy),
- 32 wyrobów oznakowanych CE i jednocześnie znakiem budowlanym (tj. u 37 %);
- 476 wyrobów oznakowanych znakiem budowlanym (tj. u 30 %);
- 296 wyrobów nieoznakowanych (tj. u 99 %),
- 11 wyrobów jednostkowego zastosowania (tj. u 18 %).

Kontrolą oznakowania objęto 3997 wyrobów. W tej grupie stwierdzono nieprawidłowości w 1 127 przypadkach (28 %), które dotyczyły:

- braku wymaganego oznakowania – 370 wyrobów,
- nielegalnego oznakowania wyrobu – 43 wyroby,
- niewłaściwego oznakowania wyrobu (np. niewłaściwe umieszczenia znaku albo oznaczenia znakiem niezgodnym ze wzorem – 65 wyrobów,
- braku obowiązkowej informacji dołączonej do wyrobu albo towarzyszącej oznakowaniu – 304 wyroby,
- niewłaściwej obowiązkowej informacji dołączonej do wyrobu (np. błędna, niekompletna informacja) – 755 wyrobów.

Kontrolą dokumentów objęto 608 wyrobów. W tej grupie stwierdzono nieprawidłowości w 276 wyrobach (45 %). Dotyczyły one:

- braku deklaracji zgodności wyrobu – 102 wyroby,
- niezgodnej ze wzorem, niekompletnej, błędnej deklaracji zgodności – 172 wyroby,
- braku specyfikacji technicznej lub wskazania niewłaściwej, nieważnej specyfikacji technicznej – 179 wyrobów,
- braku właściwych badań typu – 84 wyroby,
- braku lub nieprawidłowej zakładowej kontroli produkcji - 108 wyrobów,
- braku wymaganego certyfikatu zgodności – 39 wyrobów,
- braku wymaganego certyfikatu zakładowej kontroli produkcji – 55 wyrobów,
- innych nieprawidłowości dotyczących dokumentacji wyrobu i oznakowania – 44 wyroby.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w żadnym z 3 poddanych badaniom wyrobów oznakowanych CE.

(Wykres nr 3)

Istotną część stwierdzonych nieprawidłowości, dotyczących 1152 wyrobów, producenci lub ich upoważnieni przedstawiciele usunęli dobrowolnie podczas trwania kontroli (303) lub w krótkim czasie po jej zakończeniu, przed wszczęciem postępowania administracyjnego (142) albo po wszczęciu postępowania, lecz przed wydaniem decyzji nakładającej obowiązek usunięcia nieprawidłowości lub nakazującej wycofanie wyrobu z obrotu (401).

W 123 przypadkach usunięto nieprawidłowości w wyniku działań naprawczych – już po wydaniu przez organ decyzji nakładającej na producenta obowiązek usunięcia w wyznaczonym terminie określonych nieprawidłowości (*na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 1 albo art. 31 ust. 1 pkt 1 ustawy o wyrobach budowlanych*).

Działalność orzecznicza wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego

W toku prowadzonych kontroli wydano 304 postanowienia dotyczące zabezpieczenia dowodów (głównie w postaci wyrobów budowlanych) na czas niezbędny do realizacji zadań kontroli.

W 2010 roku wojewódzcy inspektorzy nadzoru budowlanego wszczęli ogółem 708 postępowań administracyjnych, w tym 689 w sprawach wyrobów budowlanych niespełniających wymagań określonych w ustawie o wyrobach budowlanych, w wyniku których wydali ogółem 883 orzeczenia administracyjne, z czego 229 (26 % wszystkich orzeczeń) dotyczyło wyrobów oznakowanych CE.

Ogółem organy wydały:

- 140 decyzji nakładających na producenta obowiązek usunięcia w wyznaczonym terminie określonych nieprawidłowości, w tym 39 dotyczących wyrobów oznakowanych CE,
- 78 decyzji skutkujących wpisem do KWZWB lub rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami, tj. nakazujących wycofanie z obrotu wyrobu lub jego określonej partii albo zakazujących obrotu, w tym 7 skutkujących wpisem do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK,
- 605 decyzji o umorzeniu postępowania, w tym 178 dotyczących wyrobów oznakowanych CE,
- 59 – innych orzeczeń.

Krajowy Wykaz Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych

W Krajowym Wykazie Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych (KWZWB) gromadzone są dane i informacje dotyczące wyrobów budowlanych podlegających oznakowaniu znakiem budowlanym, niezgodnych z wymaganiami określonymi w ustawie *o wyrobach budowlanych*.

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego dokonuje wpisu do KWZWB, w przypadku wydania (przez właściwy organ wojewódzki) jednej z decyzji administracyjnych, wymienionych w art. 15 ust. 2 ustawy, tj. w przypadku wydania nakazu wycofania z obrotu wyrobu budowlanego albo jego określonej partii (*na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 2, art. 31 ust. 1 pkt 2 albo art. 31 ust. 2 ustawy*) lub wydania zakazu obrotu określoną partią wyrobu (*na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy*).

W 2010 roku wydano 71 decyzji skutkujących wpisem do KWZWB, w tym:

- 33 w wyniku kontroli u producentów,
- 38 w wyniku kontroli u sprzedawców.

W stosunku do niektórych podmiotów wydano więcej niż jedną decyzję, jak również niektóre decyzje dotyczyły więcej niż jednego wyrobu.

W 2010 roku w KWZWB zamieszczono 84 wpisy zakwestionowanych wyrobów budowlanych.

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, na wniosek wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego lub z urzędu, usuwa wpis w KWZWB w przypadku wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 15 ust. 3 ustawy. W 2010 roku usunięto łącznie 71 wpisów, w tym 46 wpisów dokonanych przed 2010 rokiem.

Sumarycznie, od początku funkcjonowania KWZWB (tj. od 2004 r. do końca 2010 r.), do Wykazu wpisano 721 wyrobów, a usunięto 424. Na koniec 2010 roku KWZWB zawierał 321 wpisów zakwestionowanych wyrobów budowlanych.

Podsumowanie i wnioski

Zadania inspekcyjno-kontrolne, zaplanowane na rok 2010 związane z kontrolą rynku wyrobów budowlanych, zostały wykonane w odniesieniu do ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli, zachowania proporcji kontroli u producentów i u sprzedawców oraz ogólnej liczby skontrolowanych wyrobów budowlanych. Wymaga podkreślenia, że zadania te zostały wykonane pomimo zaangażowania w akcję „Powódź 2010”. Z uwagi na wzrost udziału wyrobów oznakowanych CE w rynku, skontrolowano istotnie większą liczbę takich wyrobów w stosunku do planu.

Wśród wyrobów oznakowanych CE odnotowano znacząco niższy odsetek wyrobów nieprawidłowych w porównaniu z innymi grupami wyrobów (tj. 17 % nieprawidłowych wyrobów oznakowanych CE wobec 28 % wyrobów nieprawidłowych ogółem), co wskazuje na przywiązywanie przez producentów większej uwagi do prawidłowości oznakowania wyrobów w systemie europejskim.

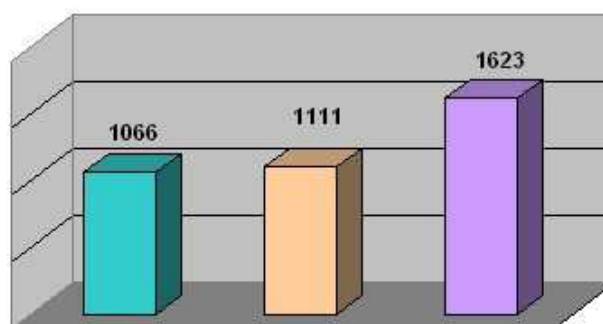
W wielu województwach, w odniesieniu do części wyrobów, które po raz kolejny zostały wskazane w planie rocznym jako priorytety do kontroli, są stwierdzane nieprawidłowości, co dotyczy wyrobów głównie z grup: wyroby do wznoszenia murów (M/116), wyroby mające kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi (M/136) oraz wyroby do izolacji cieplnej (mandat M/103). Oznacza to potrzebę uwzględniania tych grup wyrobów w planach kontroli również na kolejne lata.

Wykres 1
dane za 2010 r.

Kontrole rynku wyrobów budowlanych

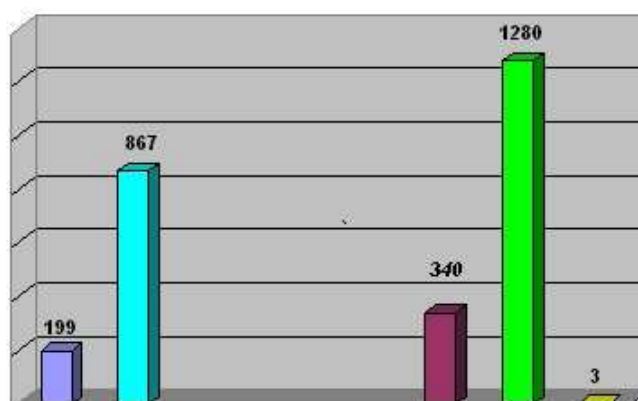
Kontrole u podmiotów

planowane kontrole u podmiotów	1066
wykonanie kontroli planowych	1111
wykonane kontrole u podmiotów ogółem	1623

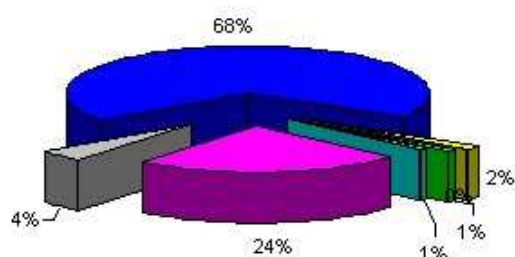
planowane kontrole:	
u producentów	199
u sprzedawców	867

wykonane kontrole ogółem:	
u producentów	340
u sprzedawców	1280
u innych podmiotów	3

Struktura kontroli z uwagi na przyczynę ich przeprowadzenia

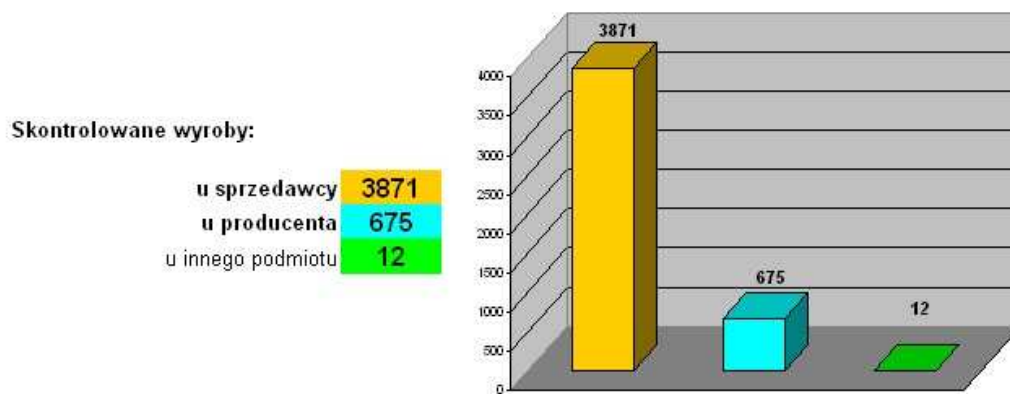
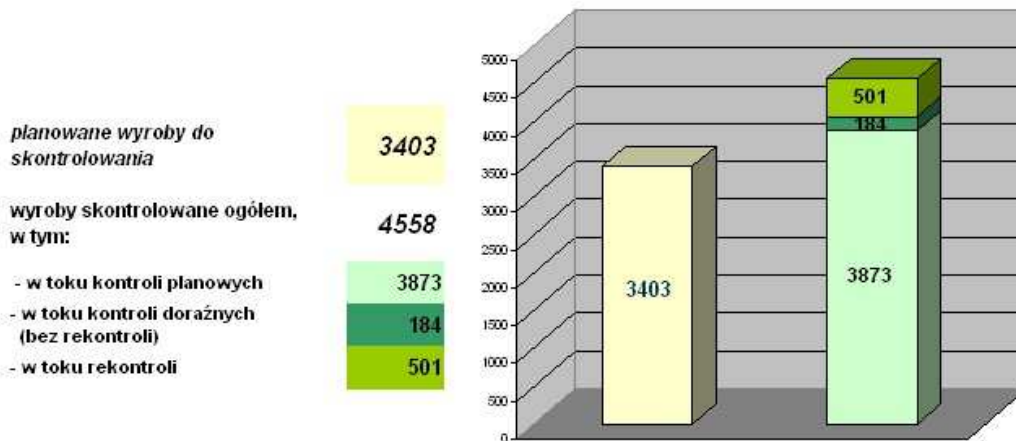
planowe	1111	68%
doraźne	512	32%
w tym:		
na wezwanie GINB	30	
na wniosek UOKiK	0	
na podstawie art. 30 ust. 4 *	15	
na podstawie art. 30 ust. 4	15	
w związku z art. 30 ust. 5 *	368	
rekontrole	368	
inne	64	

* ustawy o wyrobach budowlanych

Wykres 2
dane za 2010r.

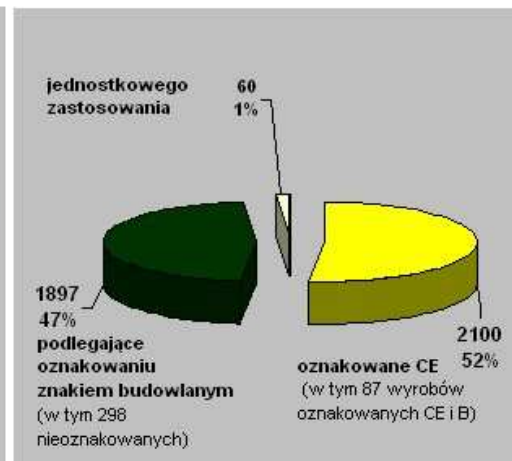
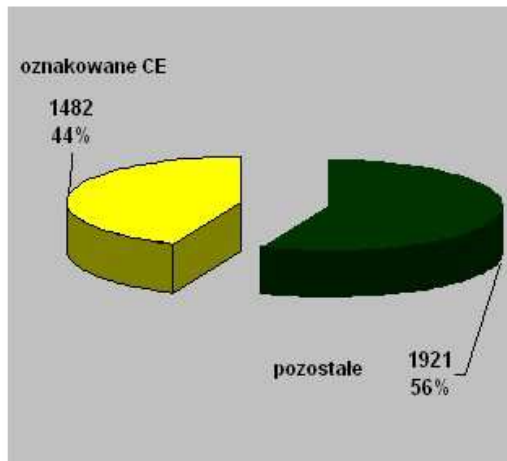
Skontrolowane wyroby budowlane

Skontrolowane wyroby wg systemu wprowadzenia wyrobów do obrotu

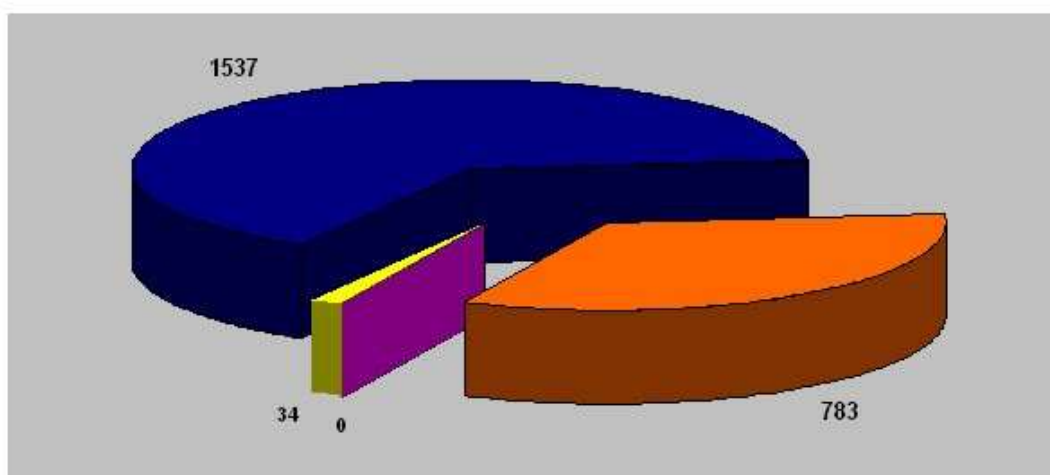
planowane: ogółem 3 403

wykonane: ogółem 4057
(bez rekontroli)

Wykres 3
dane za 2010 r.

Rodzaje nieprawidłowości dotyczące wyrobów budowlanych stwierdzone w trakcie kontroli

I grupa nieprawidłowości	
Ogółem liczba nieprawidłowości - 1537	
brak wymaganego oznakowania	370
nielegalne oznakowanie	43
niewłaściwe oznakowanie	65
brak obowiązkowej informacji	304
niewłaściwa, niekompletna informacja	755
II grupa nieprawidłowości	
Ogółem liczba nieprawidłowości - 783	
brak deklaracji zgodności	102
nieprawidłowa deklaracja zgodności	172
brak specyfikacji technicznej	179
brak właściwych badań typu	84
brak zakładowej kontroli produkcji	108
brak wymaganego certyfikatu zgodności	39
brak wymaganego certyfikatu zakładowej kontroli produkcji	55
inne nieprawidłowości dotyczące dokumentacji wyrobu	44
III grupa nieprawidłowości	
Ogółem liczba nieprawidłowości - 0	
nieprawidłowości wynikające z przeprowadzonych badań wyrobu	0
Inne nieprawidłowości	
Ogółem liczba nieprawidłowości - 34	